

Rezoluțiile autoritaților fiscale pentru 2022 – implicații pentru contribuabili

Administrația fiscală și-a propus, pentru 2022, creșterea ponderii veniturilor din taxe și impozite în PIB, prin eficientizarea colectării, care are la baza atât stimularea conformării voluntare, cât și o serie de măsuri de combatere a evaziunii fiscale. Planurile anunțate pentru acest an indica faptul ca autoritațile au ajuns la concluzia ca reforma și digitalizarea administrației fiscale reprezintă combinația optimă pentru atingerea acestui scop. Prin urmare, anul ce tocmai a început se va baza pe acești doi piloni, cu beneficii estimate atât pentru stat, cât și pentru contribuabili, dar și cu eforturi substanțiale de implementare pentru ambele părți.

O parte dintre măsurile adoptate de autorități, bazate pe soluții digitale de relaționare cu contribuabilii, au intrat deja în vigoare și produc efecte, iar altele sunt la nivel de angajament.

Spațiul Privat Virtual – termen strâns pentru înrolare

Înregistrarea agenților economici în Spațiul Privat Virtual (SPV) **devine obligatorie începând cu luna martie**, ceea ce înseamnă ca autoritațile fiscale vor recepționa documentele fiscale, centralizat, exclusiv prin intermediul acestui portal. În cazul în care contribuabilii nu îndeplinesc obligația comunicării prin intermediul acestui sistem, iar documentele vor fi depuse în format fizic, pe hârtie, acestea nu vor fi luate în considerare.

Prin urmare, **societațile trebuie să se înroleze în SPV până la 1 martie 2022**, data după care comunicarea cu administrația fiscală se va realiza exclusiv online.

O astfel de cerință, deși prezintă beneficii pentru ambele părți implicate, are potențialul de a genera efecte nedorite dacă autoritațile fiscale nu dimensionează corect capacitatea SPV astfel încât să suporte primirea și stocarea unui număr atât de mare de documente. Orice disfuncționalitate în acest sistem informatic ar crea premisele unor situații complicate administrativ, ba chiar ar putea da naștere unor litigii.

RO e-Factura - momentan axată asupra produselor cu risc fiscal

La nivelul administrației fiscale urmează să fie dezvoltat un sistem de management integrat al riscului, iar primii pași asumați se referă la dezvoltarea și diversificarea surselor de informații care vor sta la baza creării registrului electronic al riscurilor fiscale, iar implementarea sistemului național privind factura electronică RO e-Factura reprezintă o piesă principală a puzzle-ului reformei sistemului financiar-fiscal.

Sistemul este valabil în prezent doar pentru facturile emise în relația dintre companii și autoritățile publice, dar, începând cu luna iulie, și contribuabilii care furnizează altor companii (B2B) bunuri considerate a fi cu risc ridicat de evaziune fiscală vor emite facturile în sistem electronic, indiferent dacă beneficiarii sunt sau nu înrolați în registrul RO e-Factura. Astfel, autoritatea fiscală va obține acces imediat la conținutul acestor facturi. La acest moment, categoriile vizate sunt **legume, fructe, bauturi alcoolice, construcții noi, produse minerale (apa minerală naturală, nisip și pietriș)**, precum și **îmbracaminte și încălțăminte**.

Având în vedere că prin această măsură sunt vizate în principal comportamentele incorecte, este de așteptat ca extinderea acestei obligativități să ocupe un loc important pe agenda autorităților, deoarece, în mod evident, operatorii economici care practică un astfel de comportament nu se vor înrola voluntar în sistem.

Casele de marcat electronice – costul neconformării

Începând cu 30 noiembrie 2021, comercianții, indiferent de dimensiuni, au obligația să utilizeze case de marcat electronice conectate la sistemul ANAF. Autoritățile fiscale vor aplica amenzi de la 8.000 la 10.000 de lei în caz de neconformare cu regulile privind casele de marcat electronice. Mai mult, este de așteptat ca Direcția Generală Antifraudă să facă și în acest an controale, acțiuni efectuate în baza analizelor de risc ce vor avea în vedere prevenția acțiunilor de fraudă, dar și îndrumarea contribuabililor.

e-Transport - va permite ANAF monitorizarea în timp real

Ministerul Finanțelor a anunțat că va introduce un nou sistem electronic național de monitorizare a transporturilor de bunuri de pe teritoriul României. Prin intermediul acestui sistem, contribuabilii vor declara anticipat ruta de deplasare a bunurilor deținute dintr-un loc în altul, astfel ca, la momentul controalelor efectuate de organele abilitate pe calea de transport, acestea să poată verifica dacă informațiile din teren sunt în conformitate cu declarația din sistem. Astfel, transporturile de bunuri pe teritoriul național vor fi monitorizate de către ANAF prin intermediul sistemului informatic.

Procedura de aplicare a sistemului e-Transport urmează să fie stabilită printr-un ordin al ministrului finanțelor care trebuie emis până la finalul lunii ianuarie.

Primul an pentru aplicarea SAF-T

Începând cu acest an, marii contribuabili au obligația să efectueze raportările prin depunerea fișierului de control fiscal SAF-T (declarația D406).

Contribuabilii care se încadrau în această categorie la 31 decembrie 2021 sunt obligați să raporteze astfel începând cu luna ianuarie, iar cei care sunt încadrați începând cu anul 2022, din luna iulie. În ambele situații, societățile beneficiază de o perioadă de grație de șase luni.

Deși, teoretic, noul mecanism este aplicabil începând cu 1 ianuarie, practica arată că, până în prezent, o bună parte dintre contribuabilii vizați în prima etapă nici nu au demarat procesul de pregătire pentru această raportare.

Inspecții și controale fiscale – care sunt așteptările?

Anul 2022 va consemna, cu certitudine, o intensificare a inspecțiilor și controalelor fiscale, având în vedere obiectivele asumate de România prin Planul Național de Redresare și Reziliență și prin Strategia ANAF 2022-2024, care implică o majorare cu 10% a numărului de inspecții fiscale în acest interval. Totodată, controlul documentar la distanță ar urma să reprezinte 30% din totalul verificărilor în 2022 și 60%, în 2025.

Pe lângă creșterea numărului de inspecții fiscale, este anticipată și o majorare semnificativă a verificărilor documentare efectuate de inspectorii Direcției Generale Antifrauda Fiscală, care, încă de la finalul anului 2020, au posibilitatea ca, în situații excepționale, să emită decizii de impunere. Desigur, o astfel de practică risca să creeze un conflict între atribuțiile Direcției Antifrauda și cele ale autorităților competente să efectueze inspecții fiscale, aspect care, la rândul său, ar fi tranșat cel mai probabil în instanță.

În concluzie, planurile autorităților pentru acest an și măsurile anunțate pentru punerea lor în practică sunt în conformitate cu așteptările mediului de afaceri referitoare la digitalizarea administrației fiscale, cu scopul de a spori transparența relației dintre stat și contribuabili, de a identifica din timp comportamentele neconforme și, în final, de a majora veniturile din impozite și taxe la bugetul de stat prin creșterea conformării voluntare și reducerea evaziunii fiscale. Însă toate aceste măsuri prezintă eforturi semnificative de implementare pentru ambele părți, astfel că reglementările și procedurile trebuie să fie atent elaborate, iar aplicarea lor, analizată intens de către contribuabili.